

บันทึก

เรื่อง การตีความมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด
พ.ศ. ๒๔๙๘

กรมการปกครองได้มีหนังสือ ที่ มท.๐๓๓๗/๑๔๒๓๗ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕ ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในปัญหากฎหมายตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๔๙๘ โดยมีข้อเท็จจริงว่า กรมการปกครองได้รับหนังสือหรือจากจังหวัดต่างๆ เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของสภาจังหวัดตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๔๙๘ และข้อ ๓๐ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาจังหวัด พ.ศ. ๒๔๙๘ ว่า มีปัญหาเกี่ยวกับขอบเขตของวงงานของสภาจังหวัดที่คณะกรรมการของสภาจังหวัดจะเข้าไปดำเนินการหรือพิจารณาสอบสวน และในกรณีที่สมาชิกสภาจังหวัดเสนอญัตติให้สภาจังหวัดมีมติให้คณะกรรมการของสภาจังหวัดออกไปตรวจสอบการดำเนินงานของผู้ว่าราชการจังหวัด เช่น การก่อสร้างซ่อมแซมตามโครงการต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือให้จังหวัดส่งเอกสารหลักฐานต่างๆ ให้สภาจังหวัดเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการของสภาจังหวัด โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ญัตตินั้นจะเป็นญัตติที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือข้อบังคับการประชุมหรือไม่

กรมการปกครองพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า คำว่า “วงงานของสภาจังหวัด” หมายถึงอำนาจหน้าที่ของสภาจังหวัดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๔๙๘ และตามที่กฎหมายอื่นกำหนดไว้ สำหรับกรณีที่สมาชิกสภาจังหวัดเสนอญัตติให้สภาจังหวัดมีมติให้คณะกรรมการของสภาจังหวัดไปตรวจสอบการดำเนินงานของผู้ว่าราชการจังหวัด หรือให้จังหวัดส่งหลักฐานต่างๆ ให้สภาจังหวัด มิใช่เป็นการตั้งกระทู้ถามหรือสอบถามข้อเท็จจริง กรมการปกครองจึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในความหมายของคำว่า “วงงานของสภา” ตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และความเห็นของกรมการปกครองข้างต้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว โดยได้ฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) แล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. ปัญหาว่า คำว่า “วงงานของสภา” ตามมาตรา ๒๗^๑ แห่งพระราชบัญญัติ

^๑ มาตรา ๒๙ สภาจังหวัด มีอำนาจเลือกสมาชิกเป็นคณะกรรมการสามัญประจำสภาและมี

ระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๔๙๘ จะมีความหมายเพียงใดนั้น เห็นว่า เมื่อพิจารณาจากอำนาจหน้าที่ของสภาจังหวัดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖^๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว อำนาจหน้าที่ของสภาจังหวัดแบ่งออกเป็น

(๑) อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๔๙๘

(๒) อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นหน้าที่ของสภาจังหวัด สำหรับอำนาจหน้าที่ของสภาจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๔๙๘ อาจแยกได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ

(ก) อำนาจหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ คือ การเสนอและพิจารณาร่างข้อบัญญัติจังหวัดตามมาตรา ๓๔^๓ และมาตรา ๓๕^๔ การอนุมัติข้อบัญญัติจังหวัดชั่วคราวตามมาตรา ๓๗^๕

(ข) อำนาจหน้าที่ในทางควบคุมฝ่ายบริหาร คือ การตั้งกระทู้ถามผู้ว่าราชการจังหวัดในเรื่องที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ของราชการบริหารส่วนจังหวัด การสอบถามข้อเท็จจริงผู้ว่าราชการจังหวัดในเรื่องที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ทางราชการบริหารส่วนภูมิภาคตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕^๖

อำนาจเลือกบุคคลที่เป็นสมาชิกหรือมิได้เป็นสมาชิกก็ตาม เป็นคณะกรรมการวิสามัญเพื่อกระทำการหรือพิจารณาสอบสวนข้อความใด ๆ อันอยู่ในวงงานของสภา แล้วรายงานต่อสภา

ในการประชุมสภาจังหวัดครั้งแรก ให้สภาจังหวัดเลือกสมาชิกเป็น คณะกรรมการสามัญประจำสภา เพื่อพิจารณาการให้ความเห็นชอบในการออกข้อบัญญัติชั่วคราวตามความในมาตรา ๓๗

^๒ มาตรา ๖ ในจังหวัดหนึ่งให้มีสภาจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชกฤษฎีกาหรือตามกฎหมายอื่นใด ซึ่งกำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของสภาจังหวัด

^๓ มาตรา ๓๔ ร่างข้อบัญญัติจังหวัดจะเสนอได้ ก็แต่โดยผู้ว่าราชการจังหวัดหรือสมาชิกสภาจังหวัด

^๔ มาตรา ๓๕ เมื่อสภาจังหวัดได้ร่างข้อบัญญัติจังหวัดขึ้นสำเร็จแล้ว ให้ทำเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาร่างข้อบัญญัติจังหวัดนั้น ถ้าเห็นชอบก็ให้ลงชื่อภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างนั้น ถ้าภายในกำหนดเวลาดังกล่าวนั้นผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้ส่งร่างข้อบัญญัติจังหวัดนั้นไปให้รัฐมนตรีพิจารณา ถ้ารัฐมนตรีเห็นชอบด้วยร่างข้อบัญญัติจังหวัดนั้น ก็ให้ส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดลงชื่อใช้บังคับ ถ้ารัฐมนตรีไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้ร่างข้อบัญญัติจังหวัดนั้นเป็นอันระงับไป

^๕ มาตรา ๓๗ ในกรณีฉุกเฉินซึ่งจะเรียกประชุมสภาจังหวัดให้ทันทั่วทั้งมิได้ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจออกข้อบัญญัติจังหวัดชั่วคราวได้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสามัญประจำสภาจังหวัด และเมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผยที่ศาลากลางจังหวัดแล้วก็ให้ใช้บังคับได้

ในการประชุมสภาจังหวัดคราวต่อไป ให้นำข้อบัญญัติจังหวัดชั่วคราวเสนอต่อสภาพิจารณา ถ้าสภาจังหวัดมีมติอนุมัติก็ให้ข้อบัญญัติจังหวัดชั่วคราวนั้นเป็นอันใช้ได้ต่อไป ถ้าสภาจังหวัดมีมติไม่อนุมัติก็ให้ข้อบัญญัติจังหวัดชั่วคราวนั้นเป็นอันตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้ข้อบัญญัติจังหวัดชั่วคราวนั้น

^๖ มาตรา ๒๕ สมาชิกย่อมมีสิทธิตั้งกระทู้ถามผู้ว่าราชการจังหวัดในข้อความใด ๆ อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของราชการบริหารส่วนจังหวัดได้

ส่วนอำนาจหน้าที่ของสภาจังหวัดตามกฎหมายอื่นนั้นย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายนั้น ๆ ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะ

ดังนั้น คำว่า “วงงานของสภา” ตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๔๙๘ จึงย่อมมีความหมายอยู่ภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของสภาจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๔๙๘ ดังกล่าวข้างต้น และตามที่กฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสภาจังหวัด

๒. ส่วนในปัญหาที่ว่า สมาชิกสภาจังหวัดจะเสนอญัตติให้สภาจังหวัดมีมติให้คณะกรรมการของสภาจังหวัดเข้าไปตรวจสอบการดำเนินงานของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือให้จังหวัดส่งหลักฐานต่างๆ ให้สภาจังหวัดนำไปประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการของสภาจังหวัด ได้หรือไม่ หรืออีกนัยหนึ่งจะเป็นกิจการที่อยู่วงงานของสภาหรือไม่ นั้น ตามมาตรา ๕^๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๔๙๘ ได้กำหนดให้สภาจังหวัดและผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ดำเนินกิจการของจังหวัดตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๔๙๘ กำหนดให้ทั้งสองฝ่ายมีอำนาจที่จะควบคุมซึ่งกันและกันได้ภายในขอบเขตที่กฎหมายบัญญัติไว้ คือ ผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็นฝ่ายบริหารจะควบคุมสภาจังหวัดโดยอาจเสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยยุบสภาจังหวัดตามมาตรา ๔๔^๘ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดอาจเพิกถอนมติของสภาจังหวัดที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายตามมาตรา ๔๕^๙ และให้กระทรวงมหาดไทยวางระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาจังหวัดตามมาตรา

นอกจากตั้งกระทู้ถามในสภาแล้ว สมาชิกสภาจังหวัดย่อมมีสิทธิสอบถามข้อเท็จจริงต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเกี่ยวกับงานในอำนาจหน้าที่ของราชการบริหารส่วนภูมิภาค คำสอบถามและการตอบให้บันทึกหรือทำเป็นหนังสือเสนอกระทรวงทบวงกรมที่เกี่ยวข้องกับงานนั้น

ผู้ว่าราชการจังหวัดย่อมทรงไว้ซึ่งสิทธิที่จะไม่ตอบ เมื่อเห็นว่าข้อความนั้น ๆ ยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของจังหวัดหรือเกี่ยวกับนโยบายราชการบริหารส่วนกลาง

^๗ มาตรา ๕ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นนิติบุคคล มีสภาจังหวัดและผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการส่วนจังหวัดตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

^๘ มาตรา ๔๔ รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะยุบสภาจังหวัด เพื่อให้ราษฎรเลือกตั้งใหม่ ในคำสั่งยุบเช่นนี้ต้องแสดงเหตุผล และมีกำหนดให้เลือกตั้งสมาชิกใหม่ภายในเก้าสิบวัน

^๙ มาตรา ๔๕ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งเพิกถอนมติซึ่งมิใช่ข้อบัญญัติจังหวัดเมื่อเห็นวามตินั้นมีลักษณะเป็นการเมืองแห่งรัฐ หรือฝ่าฝืนกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับทางราชการหรือนอกเหนือกิจการส่วนจังหวัด

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า มติของสภาจังหวัดเข้าลักษณะดังกล่าวในวรรคแรก ผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องสั่งเพิกถอนมตินั้นภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่สภาจังหวัดมีมติโดยแจ้งคำสั่งเพิกถอนพร้อมด้วยเหตุผลไปยังประธานสภาจังหวัด หากพ้นกำหนดหกสิบวันผู้ว่าราชการจังหวัดไม่สั่งเพิกถอนมติของสภาจังหวัดดังกล่าว ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องปฏิบัติตามมตินั้นทันที

ห้ามมิให้สภาจังหวัดอภิปรายคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งสั่งเพิกถอนมติของสภาจังหวัดตามความในวรรคนี้

๒๐^{๙๙} ส่วนสภาจังหวัดซึ่งเป็นฝ่ายนิติบัญญัติก็อาจควบคุมผู้ว่าราชการจังหวัดในการดำเนินงานเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยการตั้งกระทู้ถามผู้ว่าราชการจังหวัดในงานที่เกี่ยวกับราชการบริหารส่วนจังหวัด หรือสอบถามข้อเท็จจริงในงานที่เกี่ยวกับราชการส่วนภูมิภาคตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕ ซึ่งในเรื่องการตั้งกระทู้ถามหรือสอบถามข้อเท็จจริงนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีสิทธิที่จะไม่ตอบได้หากเห็นว่าไม่ควรเปิดเผยเนื่องจากเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์ของจังหวัดหรือเกี่ยวกับนโยบายบริหารราชการส่วนกลาง ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕ วรรคสาม ฉะนั้น การที่สภาจังหวัดจะเข้าไปตรวจสอบการดำเนินงานของผู้ว่าราชการจังหวัด หรือให้จังหวัดส่งหลักฐานต่างๆ ให้สภาจังหวัดนั้น เห็นได้ว่ามิใช่เป็นการตั้งกระทู้ถาม หรือการสอบถามข้อเท็จจริงจึงเป็นเรื่องที่มีอาจกระทำได้ เพราะเป็นการกระทำนอกเหนืออำนาจหน้าที่ของสภาจังหวัดตามที่พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัดฯ ให้อำนาจไว้ โดยเฉพาะการกระทำดังกล่าวเป็นการสอดแทรกการทำงานของฝ่ายบริหารซึ่งจะกระทำต่อเมื่อมีกฎหมายให้อำนาจไว้โดยเฉพาะเช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๓๙^{๙๐}ให้อำนาจคณะกรรมการการเรียกเอกสารจากบุคคลใด ๆ หรือเรียกบุคคลใด ๆ มาแถลงข้อเท็จจริงในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนได้ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๓๒^{๙๑}ให้อำนาจคณะกรรมการที่สภาเทศบาลแต่งตั้งมีอำนาจเรียกบุคคลใด ๆ มาชี้แจงแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำหรือพิจารณาอยู่ได้ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๖๔^{๙๒}ให้อำนาจคณะกรรมการของสภากรุงเทพมหานครเชิญเจ้าหน้าที่ของ

^{๙๐} มาตรา ๒๐ ให้กระทรวงมหาดไทย วางระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาจังหวัด

^{๙๑} มาตรา ๑๓๙ วุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจเลือกสมาชิกของแต่ละสภาตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญ และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกหรือมิได้เป็นสมาชิกตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ตามที่สภามอบหมายแล้วรายงานต่อสภา คณะกรรมการที่กล่าวนี้อาจเรียกเอกสารจากบุคคลใด ๆ หรือเรียกบุคคลใด ๆ มาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาอยู่นั้นได้

เอกสิทธิที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑๔ นั้น ให้คุ้มครองถึงบุคคลผู้กระทำหน้าที่ตามมาตรา ๑๑๔ ด้วย

การตั้งกรรมการสามัญต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร

ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรตาม มาตรา ๑๔๒ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนดอัตราส่วนตามวรรคสาม

^{๙๒} มาตรา ๓๒ สภาเทศบาลมีอำนาจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญ และมีอำนาจเลือกบุคคลที่เป็นสมาชิก หรือมิได้เป็นสมาชิกก็ตาม เป็นคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนข้อความใด ๆ อันอยู่ในวงงานของสภาเทศบาล แล้วรายงานต่อสภาเทศบาล คณะกรรมการที่กล่าวนี้อาจเรียกบุคคลใด ๆ มาชี้แจงแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำหรือพิจารณาอยู่นั้นได้

^{๙๓} มาตรา ๖๔ คณะกรรมการของสภากรุงเทพมหานครย่อมมีอำนาจเชิญเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาอยู่นั้นได้ ทั้งนี้ จะกระทำนอกสมัยประชุมของสภากรุงเทพมหานครก็ได้ และถ้ามีความจำเป็น

กรุงเทพมหานครมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาอยู่นั้นได้ สำหรับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับภายหลังพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ไม่ได้บัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการที่สภาจังหวัดแต่งตั้งกระทำการดังกล่าวได้แต่อย่างใด ซึ่งเป็นการแสดงเจตนาว่ากฎหมายไม่ประสงค์จะให้อำนาจเช่นนั้นไว้ แม้ว่ามาตรา ๒๙^{๙๔} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๔๙๘ จะกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามมติของสภาจังหวัด ถ้าหากมตินั้นผู้ว่าราชการจังหวัดมิได้ส่งเพิกถอนตามมาตรา ๔๕ ก็ตาม แต่ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมิได้ปฏิบัติตามมติดังกล่าว ก็ไม่มีบทบัญญัติที่จะดำเนินการต่อผู้ว่าราชการจังหวัดแต่อย่างใด แตกต่างกับกรณีที่นายกเทศมนตรีหรือคณะเทศมนตรี หรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่ปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๓๔^{๙๕} กำหนดให้สมาชิกสภาเทศบาลมีสิทธิยื่นคำร้องต่อนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไปได้ หรือพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๓๒^{๙๖} กำหนดให้สมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีสิทธิเสนอ

คณะกรรมการแต่ละคณะอาจตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นพิจารณารายละเอียดปลีกย่อยในเรื่องที่เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ แล้วเสนอรายงานต่อคณะกรรมการก็ได้

^{๙๔} มาตรา ๒๙ ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๔๕ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีหน้าที่ปฏิบัติการตามมติของสภาจังหวัด

^{๙๕} มาตรา ๓๔ สมาชิกสภาเทศบาลไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกที่อยู่ในตำแหน่งมีสิทธิที่จะรวมกันทำคำร้องยื่นต่อนายอำเภอในกรณีแห่งเทศบาลตำบล หรือผู้ว่าราชการจังหวัดในกรณีแห่งเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนครว่า คณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรีผู้ใดปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือมีความประพฤติอันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่งหรือแก่เทศบาล หรือแก่ราชการ เมื่อนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ได้รับคำร้องนั้น ให้พิจารณาว่าจะสมควรเรียกประชุมสมาชิกสภาเทศบาลหรือไม่ ถ้าเป็นการสมควรก็ให้เรียกประชุมสมาชิกสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรี เพื่อให้มีการอภิปรายเกี่ยวกับคำร้องนั้นว่าสมควรจะส่งไปยังกระทรวงมหาดไทยหรือไม่ เมื่อที่ประชุมมีมติอย่างใด ให้นายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี ปฏิบัติไปตามมตินั้น

การประชุมตามความในวรรคก่อนให้เป็นการประชุมลับ โดยให้นายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี เป็นประธาน การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษาในการประชุมนี้ให้กระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ

ระเบียบการประชุมนั้น ให้ใช้ระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาลโดยอนุโลม แต่ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่ต่ำกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกที่อยู่ในตำแหน่งจึงจะเป็นองค์ประชุม

^{๙๖} มาตรา ๓๒ เมื่อปรากฏพฤติการณ์ดังระบุไว้ตามมาตรา ๓๐ (๙) สมาชิกสภากรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดมีสิทธิเสนอญัตติให้สภาพิจารณามติให้ประชาชนออกเสียงเป็นประชามติว่า เห็นควรหรือไม่เห็นควรให้ถอดถอนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครออกจากตำแหน่ง โดยต้องระบุข้อกล่าวหาในญัตติไว้ให้ชัดเจน และห้ามมิให้มีการอภิปรายในสภานอกเหนือไปจากประเด็นที่เป็นข้อกล่าวหาในญัตติ

มติดังกล่าวหนึ่งต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

ให้ปลัดกรุงเทพมหานครดำเนินการให้ประชาชนออกเสียงเป็นประชามติตามมติของสภากรุงเทพมหานครภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่สภากรุงเทพมหานครมีมติตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่า

ให้สภาพิจารณามีมติให้ประชาชนออกเสียงเป็นประชามติให้มีการถอดถอนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครออกจากตำแหน่งได้ ทั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบให้เห็นว่ากฎหมายไม่ประสงค์ให้สภาจังหวัดก้าวล่วงเข้ามาในการปฏิบัติงานของผู้ว่าราชการจังหวัด

เมื่อสภาจังหวัดไม่มีอำนาจในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ว่าราชการจังหวัดดังที่กล่าวแล้ว คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) จึงเห็นว่าสมาชิกสภาจังหวัดไม่อาจเสนอญัตติให้สภาจังหวัดมีมติให้คณะกรรมการของสภาจังหวัดเข้าไปตรวจสอบการดำเนินงานของผู้ว่าราชการจังหวัด หรือให้จังหวัดส่งหลักฐานต่างๆ ให้สภาจังหวัดนำไปประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการของสภาจังหวัดตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๔๙๘ ได้

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๒๕

ด้วยการดำเนินการให้ประชาชนออกเสียงเป็นประชามติ

ถ้าผลการออกเสียงเป็นประชามติเสียงข้างมากเห็นควรให้ถอดถอนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครออกจากตำแหน่ง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครทั้งคู่จะต้องพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่มีการออกเสียงเป็นประชามติ